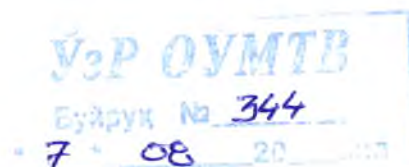

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi

***60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) bakalavriat ta’lim
yo‘nalishining malaka talablari***

Toshkent 2023

ISHLAB CHIQLILGAN:

Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti,
Toshkent to'qimachilik va yengil sanoat instituti

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining
2023 yil «7» 08 dagi 344 - sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan.

JORIY ETILGAN:

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi.

Mazkur Malaka talablari "Oliy ta'lim davlat ta'lim standarti. Asosiy qoidalar", "Oliy ta'lim davlat ta'lim standarti. Oliy ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori", O'zbekiston Respublikasi Milliy va tarmoq malaka doiralari (ramkasi), kasbiy standartlar va kadrlar buyurtmachilari takliflariga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me'yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		bet
1.	60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishining umumiy tavsifi.....	5
1.1	Qo‘llanish sohasi	5
1.1.1	60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha malaka talabining qo‘llanishi.....	5
1.1.2	Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari.....	5
1.2	60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tavsifi.....	5
1.2.1	60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining sohalari.....	5
1.2.2	60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining ob’ektlari.....	6
1.2.3	60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining turlari.....	6
1.2.4	60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlarning kasbiy vazifalari.....	6
2.	60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlarning kasbiy kompetensiyalariga qo‘yiladigan talablar.....	8
2.1	Umumiy kompetensiyalar.....	8
2.2.	Kasbiy kompetensiyalar.....	8
2.3.	Umumiy va kasbiy kompetensiyalarni egallashni ta’minlaydigan fanlar va amaliyotlarga qo‘yiladigan talablar.....	12

2.3.1.	<i>Kvalifikatsiya</i>	12
2.3.2.	<i>60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishi uchun ajratilgan o‘quv fanlari, bloklar bo‘yicha soatlar va kreditlar</i>	12
2.3.3	<i>60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha ta’lim dasturining tuzilishi</i>	13
	Bibliografik ma’lumotlar	14
	Kelishuv varag‘i	16

60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishining tavsifi

60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar tayyorlash kunduzgi, kechki, sirtqi va masofaviy ta’lim shakllarida amalga oshiriladi. Barcha ta’lim shakllari bo‘yicha o‘qitish kredit-modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Kunduzgi ta’limda bakalavriat dasturining me‘yoriy muddati 4 yil.

1.1. Qo‘llanish sohasi

1.1.1. 60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishi. Malaka talablarining qo‘llanilishi.

Malaka talablari 60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar tayyorlovchi barcha oliy ta’lim muassasalari uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

-mazkur ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha malaka talablari, o‘quv reja va fan dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o‘quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas’ul hamda o‘z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta’lim muassasasining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o‘quv bo‘limi boshlig‘i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor-o‘qituvchilari;

-ta’lim yo‘nalishining o‘quv rejasi va fan dasturlarini o‘zlashtiruvchi oliy ta’lim muassasasining talabalari;

-bakalavriat bitiruvchilarining tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyalari;

-ta’limni boshqarish bo‘yicha vakolatli davlat organlari;

-oliy ta’lim muassasalarini moliyalashtirishni ta’minlovchi organlar;

-oliy ta’lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;

-kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;

-oliy ta’lim muassasalariga o‘qishga kirayotgan abituriyentlar, ularning ota-onalari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. 60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tavsifi.

1.2.1. 60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining sohalari:

60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishi – "Muhandislik ishi" ta’lim sohasidagi yo‘nalish bo‘lib, to‘qimachilik sanoati kimyoviy texnologiyasi bo‘yicha ishlab chiqarish, izlash, tayyorlash, tadqiq qilish,

inson faoliyati vositalari, usullari majmuasini qamrab oladi.

1.2.2. 60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining ob‘ektlari:

To‘qimachilik materiallarini kimyoviy pardoqlash sohasida qo‘llaniladigan tolali materiallar, kimyoviy tolalar, charm-mo‘yna, yengil sanoatning tayyor mahsulotlari; bo‘yovchi va kimyoviy moddalar; to‘qimachilik materiallarini bo‘yashga tayyorlash, bo‘yash, gul bosish, yakuniy pardoz berish jarayonlari va jihozlari; kimyoviy tola ishlab chiqarish texnologik jarayonlari va jihozlari; yengil sanoat mahsulotlarini kimyoviy tozalash jarayonlari va jihozlari; charm-mo‘ynaga kimyoviy ishlov berish jarayonlari va jihozlari; to‘qimachilik va yengil sanoati mahsulotlarining sifat nazorat usullari va asbob uskunalari.

60710100 – *Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati)* bakalavriat ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bitiruvchilar pedagogik qayta tayyorlashdan o‘tgandan keyin, professional ta’lim muassasalarida ta’limning vakolatli boshqaruv organlari tomonidan aniqlanadigan umumkasbiy va ixtisoslik fanlarini o‘qitish bo‘yicha pedagogik faoliyati bilan shug‘ullanish huquqiga ega bo‘ladi. Bakalavriatning kasb ta’limi yo‘nalishlari bundan mustasno.

1.2.3. 60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining turlari:

- *ilmiy-tadqiqot;*
- *tashkiliy–boshqaruv;*
- *loyihaviy–konstruktorklik;*
- *axborot-tahliliy faoliyat.*

1.2.4. 60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlarning kasbiy vazifalari.

60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha Milliy malaka ramkasining 6-malaka darajasi hamda bakalavr kasbiy faoliyatlarining sohalari, ob‘ektlari va turlariga muvofik, bakalavriat bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo‘lishi lozim:

Ilmiy-tadqiqot faoliyatida:

– respublika va xorijda chop etilgan to‘qimachilik va yengil sanoati texnologiyalariga oid ilmiy-texnik axborotlarning ilmiy manbalarini o‘rganish;

– to‘qimachilik sohasi bo‘yicha ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarishda bevosita ishtirok etish;

– mavzu (topshiriq) bo‘yicha ilmiy-texnikaviy ma’lumotlarni yig‘ish, ishlov berish, tahlil qilish va olingan ma’lumotlarni tizimlashtirishda ishtirok etish;

ilmiy-tadqiqot natijalarini va ishlanmalarni amaliyotga tatbiq etishda qatnashish.

– To‘qimachilik matolarini pardoqlash, ularni ishlab chiqarish va tayyorlash bo‘yicha namunaviy texnologiyalarni tashkil etish;

– to‘qimachilik mahsulotlarini ishlab chiqarish sifatini nazorat qilish;

– amaliy faoliyatda zamonaviy axborot texnologiyalari, kompyuter texnikasi va kommunikatsion vositalaridan foydalanish;

– zamonaviy texnologik jarayonlarni qo‘llash;

– ilmiy asoslangan tizimlarni tavsiya etish va foydalanish;

– to‘qimachilik sohasida ishlab chiqarishni tashkil etish va takomillashtirish bo‘yicha texnologik echimlarni ishlab chiqish;

– texnika xavfsizligi qonunlariga amal qilish va tabiiy resurslardan unumli foydalanish;

kasbiy etika kodeksiga rioya qilish.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatida:

– to‘qimachilik matolarini pardoqlashda mavjud texnologiyalar va texnik vositalaridan samarali foydalanish, ularning ko‘rsatkichlarini baholash va oshirish choralarini ko‘rish;

– to‘qimachilik matolarini pardoqlashning texnologik jarayonlarini amalga oshirish uchun zarur bo‘lgan ishlab chiqarish jarayonlari va resurslarini rejalashtirish;

– zamonaviy axborot texnologiyalar tizimidan foydalanish bilan bog‘liq bo‘lgan ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash uslublari va mexanizmlarini ishlab chiqish;

– ishlab chiqarish jarayonlarining atrof-muhit muhofazasi, yong‘in, texnika va mehnat xavfsizligi talablariga mosligini monitoring qilish;

– kasbga oid muammolar echimlarini amaliyotga tatbiq etish;

– ijrochilar jamoasi ishini tashkil qilish;

– fikrlar har xil bo‘lgan sharoitda boshqaruv qarorlarini qabul qilish;

– birlamchi ishlab chiqarish bo‘g‘in ishini tashkil qilish va uni boshqarish;

– bajarayotgan faoliyati bo‘yicha ish rejasini tuzish va uni bajarish, nazorat qilish va amalga oshirgan ishining natijalarini baholash.

Loyihaviy-konstruktorlik faoliyatida:

– xomashyo va mahsulotlarning tuzilishi, fizik-mexanik xossalari, mahsulotlarning texnik-ekspluatatsion ko‘rsatkichlari, moddiy balans, ishlab chiqarish rejimlari va normalari, ishlab chiqarishning asosiy (texnologik) va yordamchi jarayonlari haqida tasavvurga ega bo‘lishi, texnologik reglament asosida ishlab chiqarish jarayonlarini tanlash, xomashyolarga ishlov berish va mahsulotlarni ishlab chiqarish loyihasini tuzishni amalga oshira olishi;

- to'qimachilik texnologiyasi bo'yicha boshlang'ich ma'lumotlarni tayyorlash;
- loyihaviy va dasturiy hujjatlarni ishlab chiqish;
- amaliyotda axborot texnologiyalarning xalqaro va kasbiy standartlarini, zamonaviy uslublarni, instrumental va hisoblash vositalarini tayyorgarlik ixtisosligiga mos ravishda qo'llash.

Axborot-tahliliy faoliyatida:

- boshqaruv qarorlarini qabul qilish uchun tashkilotning tashqi va ichki muhiti omillari to'g'risidagi ma'lumotlarni to'plash, qayta ishlash va tahlil qilish;
- qaror qabul qilish, faoliyatni rejalashtirish va boshqarish uchun ma'lumot to'plash, tashkilotning ichki axborot tizimini yaratish va uning ishlashini boshqarish;
- tashkilotning ichki hujjat aylanish tizimini ishlab chiqish va boshqarish, tashkilotlar faoliyatini turli ko'rsatkichlari bo'yicha ma'lumotlar bazasini yuritish;
- loyihalar samaradorligini baholash;
- axborot-tahlil faoliyati natijalari bo'yicha hisobot tayyorlash;
- boshqaruv qarorlarining samaradorligini baholash.

2. 60710100 – Kimyoviy texnologiya (to'qimachilik sanoati) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar

2.1. Umumiy kompetensiyalar:

- davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi, ijtimoiy-iktisodiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olish;
- mantiqiy fikrlashlarni rivojlantirish, to'g'ri xulosa chiqarish, matematik madaniyatni shakllantirish;
- xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, tabiiy ilmiy fanlar bo'yicha kasbiy faoliyati doirasida zaruriy bilimlarga ega bo'lishi hamda ulardan zamonaviy ilmiy asosda kasb faoliyatida foydalana bilish;
- axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatida qo'llay bilishi, axborotlarni yig'ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo'lishi, faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olish;
- yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o'z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olish;
- sog'lom turmush tarzi va unga amal qilish zarurati to'g'risida tasavvurga ega bo'lish.

2.2. Kasbiy kompetensiyalar:

- me'yoriy-huquqiy hujjatlarni izlash, tahlil qilish va o'zlarining professional faoliyatlarida foydalanish ko'nikmalariga ega bo'lish;
- qabul qilingan qarorlarning ijtimoiy ahamiyati nuqtai nazaridan javobgar

bo'lish va tashkiliy va boshqaruv qarorlarini topish qobiliyatiga ega bo'lishi;

- ta'lim yo'nalishiga muvofiq kasb faoliyati sohalarida erishilgan asosiy yutuqlar, muammolar va ularning rivojlanish istiqbollari haqida tasavvur hosil qilishi;

- muhandislik fizikasi doir uslublar, uning texnikaga oid boshqa fanlar bilan o'zaro bog'likligi, o'rni, mexanika va uning ahamiyati, optika va texnologik uskunalardagi optik qurilmalar, issiqlik texnikasi va uning texnologik uskunalarda qo'llanishi, elektr tizimlari va ularni qo'llanishi, fotonika va uning ahamiyatini;

- umumiy va noorganik kimyoga doir kimyoviy elementlar va ular birikmalarining tuzilishi, olinishi va xossalari haqida, kimyoviy elementlar davriy sistemasi va davriy qonunga asoslangan holda, kimyoning asosiy tushunchalari haqida bilim berish va talabalarda mantiqiy va amaliy ko'nikmalar hosil qilish; kimyoning asosiy tushuncha va qonunlari; elementlar atomlarining tuzilishi, ularning kimyoviy bog'lanishi; kimyoviy kinetika va termodinamika asoslari; eritmalar va ularning xossalari; to'qimachilik va yyengil sanoatda qo'llaniladigan organik birikmalarning tuzilishi va xossalari bo'yicha bilim berish; kimyoviy tajribalarni zamonaviy laboratoriya jihozlari, kimyoviy idishlardan va reaktivlardan foydalanish.

- axborot texnologiyalarining texnik tizimlardagi vazifalari, yo'nalishlari va uslublari, texnik tizimlarda ma'lumotlarni saqlash, qayta ishlash va uzatish usullari, axborot texnologiyalarining zamonaviy texnik vositalari, ma'lumotlarni qayta ishlash dasturlari;

- muhandislik va kompyuter grafikasining yo'nalishlari va uslublari, geometrik shakllarni analiz va sintez qilish, uch o'lchamli jismlarni tekislikdagi proyeksiyalarini qurish, geometrik modellashtirish usullarini o'rganish, kompyuterda modellashtirish usullarini;

- metrologiya va standartlashtirish yo'nalishlari va uslublari, texnologik jarayonlarning omillarini o'lchashda metrologik ta'minot, o'lchash vositalarini ko'rikdan o'tkazish, omillarni o'lchash usullari va uskunalari, standartlarning turlari, standartlarni ishlab chiqish va tasdiqlash tartibini;

- soha isqtisodiyoti va menejmenti yuzasidan korxonalar faoliyatini rejalashtirish, moddiy va moliyaviy resurslarni qidirish, korxonalar faoliyatini boshqarish va ijroni nazorat qilishni;

- sanoat ekologiyasi borasida tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, atrof muhit ifloslanishini oldini olish, chiqindilarni tozalash, ekologik toza manbaalardan foydalanishni;

- hayot faoliyati xavfsizligi bo'yicha hayot uchun xavfli bo'lgan manbaalarni aniqlash, xavfning oldini olish va undan himoyalash, sodir bo'lishi mumkin bo'lgan favqulodda vaziyatlarda bajariladigan ishlarni rejalartirish va sodir bo'lgan

favqulodda vaziyatlarda qutqaruv tadbirlarini amalga oshirish, sodir bo'lishi mumkin bo'lgan xavflardan saqlashni;

- elektrotexnika va elektronikaning yo'nalishlari va uslublari, elektrotexnik qurilmalarning turlari, chiziqli o'zgarmas tok zanjirlari, sinusoidal o'zgaruvchan elektr toki zanjirlari, uch fazali elektr zanjirlari, elektr mashinalari va apparatlari, elektron qurilmalar, diskret qurilmalarni;

- umumiy kimyoviy texnologiyada kimyoviy ishlab chiqarishning ilmiy asoslarini yuqori muloxaza qila bilishga, kimyoviy texnologiyani ilmiy rivojlanishi kimyoviy sanoatni taraqqiyoti bilan bog'liqligini, kimyoviy texnologik jarayonlar asosini, qonuniyatlarini, jarayonlarni boshqarish usullarini, organik, noorganik moddalarni ishlab chiqarish texnologiyasini, kimyoviy moddalarni ishlab chiqaruvchi uskunalarni, mehnatni va tashqi muhitni muhofaza qilish usullarini o'rganish.

- organik, analitik kimyo reaksiyalarini amalga oshirishning shart-sharoitlari va bajarish usullari; ochish reaksiyalari, eritmalar tayyorlash, bufer eritmalar va ularning xossalari; kompleks birikmalar, rangli birikmalar hosil bo'lishi; xromofor nazariya, analiz uchun namuna olish, titrlash egri chiziqlarini tuzish, birgalashib cho'kish, standart eritmalar, ajratish va konsentrlash asoslari, nur yutilishining asosiy qonunlari, optik va elektrokimyoviy analiz usullari.

- nazariy mexanikaning, vazifalari, yo'nalishlari va uslublari, statika, statikaning aksiomalari, jism muvozanati shartlari, kinematika, asosiy tushunchalar, harakatning kinematik xarakteristikalarini, dinamika, dinamikaning aksiomalari, harakat turlarini;

- texnologik jarayonlarni avtomatlashtirish bo'yicha ishlab chiqarish turlari va shakllari, texnologik jarayonlarni avtomatlashtirish bosqichlari, texnologik jarayonlarning omillari va ularni avtomatik nazorat qilish, avtomatik nazorat qilish jarayonining asosiy qurilma va elementlari;

- fizik-kolloid kimyoning qonunlari va tushunchalariga asoslanib, jarayon va o'zgarishlarni o'rganishda kompleks fizik-kimyoviy yondoshish; kimyo va fizika fanlaridan olgan bilimlarni umumlashtirish, keyingi kurslarda o'z mutaxassisligi bo'yicha o'rgangan fanlarni o'zlashtirish uchun nazariy asoslarni shakllantirish; texnika fanlari bakalavrlarni sanoatda boradigan kimyoviy jarayonlarning mohiyatini tushungan holda, ongli ravishda va optimal sharoitda olib borishga qo'llanma bera oladigan nazariy bilim berish; fizik kimyoviy tadqiqot o'tkazish va olingan natijalarni mohiyatini tushuna olish imkoniyatlari bilan tanishtirish.

- amaliy mexanika bo'yicha mashina va mexanizmlar nazariyasi, asosiy tushunchalar, kinematik juftlikning erkinlik darajasi, mexanizmlarning kinematik tahlili, mashinalarning dinamik tahlili, materiallar qarshiligining asosiy tushunchalari, real konstruksiya va uning hisoblash chizmasi, ta'sir etayotgan

kuchlar va tayanch reaksiyalari, mashina detallari, asosiy tushunchalar, zamonaviy mashinalarga qo'yiladigan talablar, mashina detallariga ta'sir etayotgan kuchlar, mashina detallarini loyihalash bosqichlari;

-tolali materiallarni kimyoviy pardoqlash texnologiyasi yuzasidan tolali materiallarni sinflanishi va ularni pardoqlash jarayonlarini, bu jarayonlarni olib borishning eng maqbul sharoitini, yordamchi materiallar va jihozlarni tanlash ko'nikmalarini o'rgatish, to'qimachilik materiallarini pardoqlashga tayyorlash, bo'yash, gul bosish va yakuniy pardoqlash jarayonlarini nazariy va texnologik mohiyatini, to'qimachilik materiallarini pardoqlashga tayyorlash va bo'yash; to'qimachilik materiallariga gul bosish va yakunlovchi pardoq berish jarayonlarini amalga oshirish bo'yicha nazariy-amaliy bilimlarni uzviylik va uzluksizlikda o'rgatish;

-tolali materiallarni pardoqlash korxonalarini jihozlari yuzasidan pardoqlash korxonalarida qo'llaniladigan jihozlarning ishlatilish ko'lami, hisoblash asoslari va ularni muayyan sharoitlarga mos holda tanlashning nazariy asoslari bo'yicha mutaxassislikka mos bilimlar darajasi bilan ta'minlash, pardoqlash korxonalaridagi texnologik jarayonlarni rejalashtirishda texnikaning muqobil variantlarini tanlash;

-tolali materiallarni pardoqlash korxonalarini loyihalashda pardoqlash korxonalarini turlari; pardoqlash korxonalarining o'ziga xos xususiyatlari; pardoqlash korxonalarida ishlatiladigan mashina va apparatlarning rivojlanish tendensiyalari; pardoqlash korxonalarining tuzilishi va ishlatilish doirasi; pardoqlash korxonalarini jihozlari elementlari va ish rejimlari hisobi; pardoqlash korxonalaridagi material hisoblar, kimyoviy moddalar hisobi; pardoqlash korxonalarini jihozlarini nazariy jixatdan konstruktiv taxlil qila olish; pardoqlash korxonalarini jihozlarini konkret pardoqlash korxonalarini sharoitlarida uchun nazariy tanlay olish; pardoqlash jihozlarining optimal ko'rsatgichlari va ish rejimlarini nazariy jixatdan belgilash to'g'risida *nazariy bilimlar, amaliy mahorat va ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.*

2.3. Umumiy va kasbiy kompetensiyalarni egallashni ta'minlaydigan fanlar va amaliyotlarga qo'yiladigan talablar.

Talabalar umumiy va kasbiy kompetensiyalar, bilim va ko'nikmalarni egallashi o'quv rejasiga mantiqiy ketma-ketlikda kiritiladigan majburiy va tanlov fanlarni o'zlashtirish, amaliyotlarni o'tish hamda boshqa o'quv mashg'ulot va akademik vazifalarni bajarish yordamida amalga oshiriladi.

Majburiy fanlar - bakalavriat ta'lim yo'nalishi bo'yicha bevosita umumiy va kasbiy kompetensiyalarni egallashga qaratilgan, zarur tayanch bilim va ko'nikmalarni ta'minlaydigan fanlar majmuasidir.

Tanlov fanlari - ta'lim yo'nalishi doirasida ixtisoslashuvdan kelib chiqib chuqurlashtirilgan, qo'shimcha bilim berish, bevosita ixtisosligi uchun zarur kompetensiyalarni kengaytirishga xizmat qiladigan, shuningdek, talabaning shaxsiy qiziqishlari, ijodiy yondashuvlari va iqtidorini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan fanlar majmuasidir.

Ta'lim yo'nalishi bo'yicha quyidagi amaliyotlar o'tkaziladi:

malakaviy amaliyot - umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan nazariy bilimlarni mustahkamlash va amaliy (ishlab chiqarish) jarayonlari bilan uyg'unlashtirish, tegishli amaliy ko'nikmalar, kompetensiyalar va malakalarni shakllantirishga karatiladi.

2.3.1. Kvalifikatsiya: texnolog, muxandis

2.3.2. 60710100 – Kimyoviy texnologiya (to'qimachilik sanoati) ta'lim yo'nalishi uchun ajratilgan o'quv fanlari, bloklar bo'yicha soatlar va kreditlar:

O'quv fanlari, bloklar va faoliyat turlarining nomlari	Kunduzgi ta'lim shakli uchun fanlarga ajratilgan soat	Ajratilgan kredit
Majburiy fanlar	4830	161
Tanlov fanlar	1320	44
Malakaviy amaliyot	600	20
Yakuniy davlat attestatsiyasi	450	15

2.3.3. 60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta’lim dasturining tuzilishi:

T.r.	Fanning malakaviy kodi	O‘quv fanlari, bloklar va faoliyat turlari	Umumiy yuklamaning hajmi, soatlarda	Kredit miqdori	Semestri
1.00		Majburiy fanlar	4830	161	
1.01	O‘RT1104	O‘zbek (rus) tili	120	4	1
1.02	XT11209	Xorijiy till1,2	270	9	1,2
1.03	O‘EYT1204	O‘zbekistonning eng yangi tarixi	120	4	2
1.04	FAL1404	Falsafa	120	4	4
1.05	DIN1304	Dinshunoslik	120	4	3
1.06	OM11210	Oliy matematika1,2	300	10	1,2
1.07	MFIZ11210	Muhandislik fizikasi1,2	300	10	1,2
1.08	UNK1205	Umumiy va noorganik kimyo	150	5	2
1.09	TTAT1106	Texnik tizimlarda axborot texnologiyalari	180	6	1
1.10	MKG11212	Muhandislik va kompyuter grafikasi1,2	360	12	1,2
1.11	MS1505	Metrologiya va standartlashtirish	150	5	5
1.12	SIM1705	Soha iqtisodiyoti va menejmenti	150	5	7
1.13	SE1604	Sanoat ekologiyasi	120	4	6
1.14	HF X1705	Hayot faoliyati xavfsizligi	150	5	7
1.15	EE1305	Elektrotexnika va elektronika	150	5	3
1.16	UKT1305	Umumiy kimyoviy texnologiya	150	5	3
1.17	OAK134515	Organik, analitik kimyo1,2,3	450	15	3,4,5
1.18	NM1405	Nazariy mexanika	150	5	4
1.19	TJA1505	Texnologik jarayonlarni avtomatlashtirish	120	4	5
1.20	FKK1505	Fizik-kolloid kimyo	150	5	5
1.21	AM14510	Amaliy mexanika1,2	300	10	4,5
1.22	TMKPT156715	Tolali materiallarni kimyoviy pardoqlash texnologiyasi1,2,3	450	15	5,6,7
1.23	TMPKJ1605	Tolali materiallarni pardoqlash korxonalarini jihozlari	150	5	6
1.24	TMPKL1705	Tolali materiallarni pardoqlash korxonalarini loyihalash	150	5	7
2.00		Tanlov fanlar	1320	44	
2.00		<i>Tanlov fanlar</i>	1320	44	3,4,5,6,7
		Jami:	6150	205	
		Malakaviy amaliyot	600	20	4,6,8
		YAkuniy davlat attestatsiyasi	450	15	8
		Jami:	1050	35	
		HAMMASI	7200	240	

Bibliografik ma'lumotlar

UDK: 002:651.1/7

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so'zlar:

kasbiy faoliyat turi, ta'lim yo'nalishi, kasbiy faoliyat ob'ekti, kasbiy faoliyat sohasi, bakalavriatning asosiy o'quv reja va o'quv dasturlari, profil, o'qib-o'rganish natijalari, tarmoqlar va sohalar, malaka talablari, bakalavriatning o'quv jarayoni, to'qimachilik mahsulotlari, to'qimachilik tolalari, ip-gazlama. Trikotaj, oqsil tolalar, noto'qima materiallar texnologiyasi, to'qimachilik matolarini pardoqlash, pardoqlash texnologiyalari, kimyoviy moddalar, bo'yash, gul bosish, yakuniy pardoz berish, mustaqil ta'lim, ishlab chiqarish, tashkiliy-boshqaruv faoliyati, malaka amaliyoti, bitiruv malakaviy ishi, davlat attestatsiyasi, o'quv fanlari bloki, oliy ta'lim muassasasi, ta'lim jarayoni, boshqaruv jarayoni, ishlab chiqarish, loyihalash, ilmiy tadqiqot jarayoni.

Ishlab chiquvchilar, kelishilgan asosiy turdosh oliy ta'lim muassasalari
hamda kadrlar iste'molchilari

ISHLAB CHIQLIGAN:

Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti

Rektor prof. S.M. Turabdjano

2023 yil « 7 » 07

M.O'.

Toshkent to'qimachilik va yengil sanoat instituti

Rektor D. Vaxabov

2023 yil « 15 » 07

M.O'.

KELISHILDI:

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy ta'limni rivojlantirish tadqiqotlari va ilg'or texnologiyalarni tatbiq etish markazi
Toshkent kimyo texnologiya instituti

Direktor SH. Yakubov

2023 yil « 7 » 08

M.O'.

Rektor B. Usmonov

2023 yil « 14 » 07

M.O'.

“Kompaniya UNITEKS” MCHJ direktori

 F. Saidov

2023 yil « 14 » 07

M.O'.

“Gofra-Tara-lux” MCHJ bosh direktori

 Z. Yusupxodjayev

2023 yil « 14 » 07

M.O'.

Toshkent to'qimachilik va yengil sanoat instituti
60710100 – Kimyoviy texnologiya (to'qimachilik sanoati) ta'lim yo'nalishi bo'yicha
malaka talablari va o'quv rejasining ishlab chiquvchilar, turdosh oliy ta'lim
muassasalari va asosiy kadrlar iste'molchilari o'rtasida
KELISHUV DALOLATNOMASI

Toshkent sh.

“ 15 ” 07 _____ 2023 yil

Biz quyida imzo chekuvchilar - Toshkent to'qimachilik va yengil sanoat instituti rektori D.Vaxabov, Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti rektori S.Turabdjano, Toshkent kimyo texnologiya instituti rektori B.Usmonov, birgalikda TTYESida ishlab chiqilgan quyidagi bakalavriat ta'lim yo'nalishining malaka talablari va o'quv reja si mazmuni bilan tanishib chiqib, kelishuv xaqida ushbu dalolatnomani tuzdik:

60710100 – Kimyoviy texnologiya (to'qimachilik sanoati) ta'lim yo'nalishi
Malaka talablari hamda o'quv rejani ishlab chiqilishida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 8 oktabrdagi “O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiklash to'g'risida”gi 5847-son farmoni, 2017 yil 20 apreldagi “Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida” PQ-2909-son, 2017 yil 27 iyuldagi “Oliy ma'lumotli mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirishda iktisodiyot sohalari va tarmoqlarining ishtirokini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi PQ-3151-son, 2018 yil 5 iyundagi “Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlarda faol ishtirokini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida”gi PQ-3775-son Qarorlari va 2023 yil 15-iyundagi “2023/2024 o'quv yili uchun davlat oliy ta'lim muassasalariga o'qishga qabul qilishning davlat buyurtmasi parametrlari tog'risida”gi F-31-son Farmoyishiga hamda oliy ta'lim sohasini tartibga soluvchi boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlar, shuningdek, xalqaro talablarga asoslangan. Mazkur malaka talablari va o'quv rejalarining ishlab chiqilishida asosiy kadrlar iste'molchilari tomonidan qo'yilgan talablar ham inobatga olingan. Ta'lim yo'nalishi bo'yicha malaka talablari o'quv reja va fan dasturlari hamda boshqa xujjatlarni yaratish uchun asos bo'lib hisoblanadi. Ishlab chiqilgan malaka talablari va o'quv rejani o'rnatilgan tartibda tasdiqqa tavsiya etish mumkin.

Toshkent to'qimachilik va yengil sanoat instituti rektori

D.Vaxabov

Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti rektori

S.Turabdjano

Toshkent kimyo texnologiya instituti rektori

B.Usmonov

**Toshkent to‘qimachilik va yengil sanoat institutida ishlab chiqilgan
60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta‘lim yo‘nalishi
bo‘yicha oliy ma‘lumotli bakalavrlar tayyorlashning tayyorgarlik darajasi va zaruriy
bilimlar mazmuniga qo‘yiladigan talablar yangilangan
malaka talablari va o‘quv rejasiga**

TA Q R I Z

Toshkent to‘qimachilik va yengil sanoat institutida 60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta‘lim yo‘nalishi malaka talablarini ishlab chiqilishida O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 5 iyundagi “Oliy ta‘lim muassasalarida ta‘lim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlarda faol ishtirokini ta‘minlash bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi PQ-3775-sonli qarori O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 21 yanvardagi “To‘qimachilik va tikuv-trikotaj korxonalarida chuqur qayta ishlash va yuqori qo‘shilgan qiymatli tayyor mahsulotlar ishlab chiqarishni hamda ularning eksportini rag‘batlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-53-son Farmoni qoidalari va tamoyillariga amal qilingan.

60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta‘lim yo‘nalishi bo‘yicha tuzilgan yangilangan malaka talablari va o‘quv rejasini xorij tajribasi asosida uyg‘unlashtirilgan, ta‘lim oluvchilarda chuqur bilim, mustaqil fikrlash, yuksak kasb-kop malakasi shakllanishini ta‘minlashga alohida e‘tibor qaratilgan, bakalavrlarning fanlarni o‘zlashtirish jarayonida tajriba, ko‘nikmalar hamda tasavvurga ega bo‘lish, qo‘yilgan talablarni bilishi va ulardan samarali foydalana olish kabilar to‘g‘ri ko‘rsatilgan. Malaka talablari va o‘quv rejasida fan oldida turgan dolzarb muammolarni o‘rganish va ularni ijobiy yechimini izlab topishda zamonaviy uslub va texnologiyalarga, seminar mashg‘ulotlariga, mustaqil bilim olish hamda olingan ma‘lumotlarni tahlil qilishga keng o‘rin berilgan.

Malaka talablarini ishlab chiqishda talabning kelgusida faoliyat olib boradigan ob‘yektlari misolida fan va texnikaning ilg‘or yutuqlaridan foydalangan holda jahon ta‘lim makoniga integrallashtirish tamoyillariga amal qilingan. Malaka talablaridagi bloklar bo‘yicha fanlar tarkibi, ularning o‘zaro nisbatlari bitiruvchilarning tanlagan mutaxassisligi bo‘yicha olgan nazariy bilimlarini amaliyotda qo‘llay olish ko‘nikmasini kuchaytirish nuqtai nazaridan qayta ko‘rib chiqilgan. Fanlarni shakllantirishda ularning mazmuni jihatidan izchilligi ta‘minlangan bo‘lib, bugungi kun talabidan kelib chiqib yangi fanlar kiritilgan.

Malaka talablari va o‘quv rejasini ishlab chiqishda asosiy kadr iste‘molchilari bo‘lgan korxonalar va tashkilotlarning talab hamda takliflari inobatga olingan.

Xulosa qilib aytganda, 60710100 – Kimyoviy texnologiya (to‘qimachilik sanoati) ta‘lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar tayyorlash uchun tuzilgan yangilangan malaka talablari va o‘quv rejasini oliy ta‘lim o‘quv jarayonini jahon andozalari darajasiga yetkazishga yo‘naltirilgan bo‘lib, har tomonlama yetuk mutaxassislar tayyorlashga oid masalalarni o‘z ichiga olgan va sifatli tuzilgan, O‘zbekiston Respublikasi davlat standaptlash tizimi qoidalari talablarini qoniqtiradi hamda uni tasdiqlashni taklif qilaman.

Toshkent kimyo texnologiya
institutini rektori

B.Usmonov

**Toshkent to'qimachilik va yengil sanoat institutida ishlab chiqilgan
60710100 – Kimyoviy texnologiya (to'qimachilik sanoati) ta'lim yo'nalishi
bo'yicha oliy ma'lumotli bakalavrlar tayyorlashning tayyorgarlik darajasi va zaruriy
bilimlar mazmuniga qo'yiladigan talablar yangilangan
malaka talablari va o'quv rejasiga**

TA QRIZ

Toshkent to'qimachilik va yengil sanoat institutida 60710100 – Kimyoviy texnologiya (to'qimachilik sanoati) ta'lim yo'nalishi malaka talablarini ishlab chiqilishida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 5 iyundagi "Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlarda faol ishtirokini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-3775-sonli qarori O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 21 yanvardagi "To'qimachilik va tikuv-trikotaj korxonalarida chuqur qayta ishlash va yuqori qo'shilgan qiymatli tayyor mahsulotlar ishlab chiqarishni hamda ularning eksportini rag'batlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-53-son Farmoni qoidalari va tamoyillariga amal qilingan.

60710100 – Kimyoviy texnologiya (to'qimachilik sanoati) ta'lim yo'nalishi bo'yicha tuzilgan yangilangan malaka talablari va o'quv rejasini xorij tajribasi asosida uyg'unlashtirilgan, ta'lim oluvchilarda chuqur bilim, mustaqil fikrlash, yuksak kasb-kop malakasi shakllanishini ta'minlashga alohida e'tibor qaratilgan, bakalavrlarning fanlarni o'zlashtirish jarayonida tajriba, ko'nikmalar hamda tasavvurga ega bo'lish, qo'yilgan talablarni bilishi va ulardan samarali foydalana olish kabilar to'g'ri ko'rsatilgan. Malaka talablari va o'quv rejasida fan oldida turgan dolzarb muammolarni o'rganish va ularni ijobiy yechimini izlab topishda zamonaviy uslub va texnologiyalarga, seminar mashg'ulotlariga, mustaqil bilim olish hamda olingan ma'lumotlarni tahlil qilishga keng o'rin berilgan.

Malaka talablarini ishlab chiqishda talabning kelgusida faoliyat olib boradigan ob'yektlari misolida fan va texnikaning ilg'or yutuqlaridan foydalangan holda jahon ta'lim makoniga integrallashtirish tamoyillariga amal qilingan. Malaka talablaridagi bloklar bo'yicha fanlar tarkibi, ularning o'zaro nisbatlari bitiruvchilarning tanlagan mutaxassisligi bo'yicha olgan nazariy bilimlarini amaliyotda qo'llay olish ko'nikmasini kuchaytirish nuqtai nazaridan qayta ko'rib chiqilgan. Fanlarni shakllantirishda ularning mazmuni jihatidan izchilligi ta'minlangan bo'lib, bugungi kun talabidan kelib chiqib yangi fanlar kiritilgan.

Malaka talablari va o'quv rejasini ishlab chiqishda asosiy kadr iste'molchilari bo'lgan korxonalar va tashkilotlarning talab hamda takliflari inobatga olingan.

Xulosa qilib aytganda, 60710100 – Kimyoviy texnologiya (to'qimachilik sanoati) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar tayyorlash uchun tuzilgan yangilangan malaka talablari va o'quv rejasini oliy ta'lim o'quv jarayonini jahon andozalari darajasiga yetkazishga yo'naltirilgan bo'lib, har tomonlama yetuk mutaxassislar tayyorlashga oid masalalarni o'z ichiga olgan va sifatli tuzilgan, O'zbekiston Respublikasi davlat standaplash tizimi qoidalari talablarini qoniqtiradi hamda uni tasdiqlashni taklif qilaman.

"KOMPANIYA UNITEKS" MCHJ direktori

F.Saidov